

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

НА СЛАВУ ЦИВІЛІЗАЦІЇ.

Хто з письменних людей, що читають часописи, не знає китайського бандита Чан Цю-Ліна. Всі про нього знають, бо назви його від кількох років не сходять зі сторінок газет.

Доки отой Чан Цю-Лін робив розбої в Китаї на владу руку, або служив наемним горлопиром тільки для японських капіталістів, до той пори буржуазна преса в Європі й Америці називала його звичайним бандитом.

Я і зараз перерортаю ці сторінки, і зараз мені відкину лізуть на очі ті його поезії, де так чітко підкреслено це небажане слово — смерть.

Спитали мене Еджевуд: Наші вуха повні шерсть — Що таке Еджевуд? — Еджевуд — це смерть.

І здається вже, що над всією його творчістю ширше ця темна сила, яка кожного року одриває від нас воїнів і командирів безпримірного руху, свідків і учасників незрівняної революції.

Але це тільки омана, бо смерть не була темою тов. Василія. Не жалоба і безсилля, а бадьорість і боротьба — от темп його творчості.

Кільки далеких і надто близьких років тому, коли поля ще пахли кров'ю, нам, кому пощастило прочитати його "Удар зрушив комунар", — цей твір, навіяний подіями комуні 71 року, — нам було це першою піснею революції.

Але й молодші нас товариші виховували на цій маленькій збірці: "Удари серця і молота".

Отже з іменем тов. Василія завжди й навіки буде зв'язано це прекрасне слово — комуна.

Для майбутніх поколінь він буде першим українським поетом-комунаром.

Перед нами прохляють постої поетів-мучеників Чумака, Залізничного, Михайличенка, але ніщо з них не дав нам так глибоко відчувати це незвичайне слово:

"Слово — комуна як постріл. Слово комуна — як спів".

Коли ми читаємо такі класичні поезії, як "Повстання", або "Бастилія", ми майже фізично відчуваємо свою спорідненість з Парижською Комуніою.

Гармати не примусили музу тов. Василія мовчати, бо його та муза була, очевидно, не з відомих дев'яти: це вишла десята, вона воскресла під бадьорим вітерцем Жовтневої революції, це була та, що її коліс підкотили у крові Версаль: — "Є серед нас начальник".

— крикнув генерал до нагону полонених комунарів. — Це я! — відповів Дюваль. — Я — Дюваль! — Розстрілять! — наказав Ванда. Дюваль поведи до стіни. — Зал! — і Дюваль загинув від кулі версальців з останнім словом: "Хай живе Комуна!"

З такою піснею, з такою поезією умирали комунари в 71 році. З ними умерла й ця пісня. Але вона воскресла на тих степах, де коліс гарцювали неспокійні запарожки.

Ми не знаємо жадного поета в великому Союзі Республік, який би так упевнено й з такою волею з'єднав наші незабутні дні з історичними подіями далекої Франції.

Удар і удар без перерви, протяглися напружені струни, Червоної нерви оголила земля: Від Бастилі — до Парижської Комуни, До Будапешту від Кремля.

Тов. Василія, як поета, породила революція. Як поета-комунара — закоханість його в події 71 року. От чому він так

спекулянти, що шукають наживи на людській темноті. Все-ж, що краще, розумніше і чесніше оставляе реверенди та церкви і йде з людським прогресом вперед.

ПОЕТ-КОМУНАР.

(З приводу смерті т. В. М. Блакитного.)

Так тепло-б написати, але бракує хороших слів. Тебе гнітить мисль, що в урочисті години жалоби — краще мовчати. Ти хочеш зібратися з думками, а вони ухилилися, в тривогу поспішають кудись і все далі й далі.

Переді мною зойнт тов. Василія. Кільки днів тому я одержав від нього ці поезії. І тоді-ж, пам'ятаю, перерортаючи сторінки, я раптом зупинився на цій:

...чи тремтіло, чи не срібне перце, а смерть в серці гадаюко. Завтра сокирки застакують: "Хто вмер це? Хто вмер це? Хто вмер це?"

І цей обухок: "хто вмер це?" важко падає на голову. Я і зараз перерортаю ці сторінки, і зараз мені відкину лізуть на очі ті його поезії, де так чітко підкреслено це небажане слово — смерть.

Спитали мене Еджевуд: Наші вуха повні шерсть — Що таке Еджевуд? — Еджевуд — це смерть.

І здається вже, що над всією його творчістю ширше ця темна сила, яка кожного року одриває від нас воїнів і командирів безпримірного руху, свідків і учасників незрівняної революції.

Але це тільки омана, бо смерть не була темою тов. Василія. Не жалоба і безсилля, а бадьорість і боротьба — от темп його творчості.

Кільки далеких і надто близьких років тому, коли поля ще пахли кров'ю, нам, кому пощастило прочитати його "Удар зрушив комунар", — цей твір, навіяний подіями комуні 71 року, — нам було це першою піснею революції.

Але й молодші нас товариші виховували на цій маленькій збірці: "Удари серця і молота".

Отже з іменем тов. Василія завжди й навіки буде зв'язано це прекрасне слово — комуна.

Для майбутніх поколінь він буде першим українським поетом-комунаром.

Перед нами прохляють постої поетів-мучеників Чумака, Залізничного, Михайличенка, але ніщо з них не дав нам так глибоко відчувати це незвичайне слово:

"Слово — комуна як постріл. Слово комуна — як спів".

Коли ми читаємо такі класичні поезії, як "Повстання", або "Бастилія", ми майже фізично відчуваємо свою спорідненість з Парижською Комуніою.

Гармати не примусили музу тов. Василія мовчати, бо його та муза була, очевидно, не з відомих дев'яти: це вишла десята, вона воскресла під бадьорим вітерцем Жовтневої революції, це була та, що її коліс підкотили у крові Версаль: — "Є серед нас начальник".

— крикнув генерал до нагону полонених комунарів. — Це я! — відповів Дюваль. — Я — Дюваль! — Розстрілять! — наказав Ванда. Дюваль поведи до стіни. — Зал! — і Дюваль загинув від кулі версальців з останнім словом: "Хай живе Комуна!"

З такою піснею, з такою поезією умирали комунари в 71 році. З ними умерла й ця пісня. Але вона воскресла на тих степах, де коліс гарцювали неспокійні запарожки.

Ми не знаємо жадного поета в великому Союзі Республік, який би так упевнено й з такою волею з'єднав наші незабутні дні з історичними подіями далекої Франції.

Удар і удар без перерви, протяглися напружені струни, Червоної нерви оголила земля: Від Бастилі — до Парижської Комуни, До Будапешту від Кремля.

Тов. Василія, як поета, породила революція. Як поета-комунара — закоханість його в події 71 року. От чому він так

ЧИ ПОТРІБНІ НАМ КООПЕРАТИВИ?

(Дискусійні статті перед з'їздом ТУРФДІМ.)

В останніх числах "У.Р.В." товариші почали висловлювати свої думки про кооперації. Скортіло й мене дещо сказати.

По мой думці в майбутньому робітникам і фермерам не обійтися без кооперації, як мешканцям підгірної країни без теплого одягу. За останніх кілька років в Канаді почали завойовувати монополії великі склепи. Вони так поведи роботу, що поверх 40,000 мешканців і більших склепів в Канаді, які до недавня робили ще добрі бізнеси, є тепер в критичному положенні. Тільки яких 25 процент з них тепер можуть ще похвалитися своїми зарібками, а 75 процент вже залежать від ласки голсеїдників.

Голсеїди підтримують цих склепарів тільки тому, щоб вони продавали їх товари і колектували за них гроші. Це платитиме для голсеїдників, чим тримати своїх платних робітників по цих склепах.

Про удірних склепарів висловив свою думку в "У.Р.В." 154 Сторник дуже правдиво. Всі сторники знаходяться тепер між небом і землею, старяться, як то кажуть, годити богів і чортів, щоб лише не бути викінченими зі свого склепу. Навіть власного навіска мусять зривати, бо як найдуть його десь при роботі чи в новому склепі, то заберуть його платно.

Трома мільйонними компаніями (Тон, Сімсон і Годзон Бей) притиснуті до стіни 40,000 склепарів. Борються з тими компаніями вони не в силі, бо їх піддержують і фабриканти. Ці компанії конкурують не лише склепарів, але й голсеїдників. Серед сторників почалася тепер засновувати юнія, яка числить вже 20,000 членів і які домагаються від фабрикантів контролювання цін на товари. Тож коли фабриканти поєднають між собою конкурентів, вони настановлять цини на всі продукти і консументи, робітникам і фермері примушені будуть солено за все платити.

Оскільки мені відомо, фабриканти згодилися на цю пропозицію, предложили їй трьом вище згаданим великим компаніям і ті також згодилися на установалення сталих цін. Але ті самі компанії провадять далі конкуренцію в той спосіб, що продукують товари під власними назвами і ці товари вони продають по тих цінах, які уважають відповідними. Значить, ті компанії далі будуть поборювати дрібних торговців, а поборюючи, тоді встановлять на все свої цини. Стануться так, як тепер роблять фабриканти автомобілів, залізничних компаній і т. ин.

Зрозумівши все це, нам, робітникам і фермерам, щоб врятуватися від цього більшого визиску в майбутньому, лишається одно: кооперація. Головним є — як почати ці кооперації? Як закласти під них трівки підвалини. По моему, організувати кооперації треба за членськими вкладками по \$5.00, або по \$10.00 від члена при вступі до кооперації.

Торговля в кооперації має провадитися лише за готівку. Така кооперація називається: без капіталу і без доходу. Дохід мусять бути лише на покриття коштів та на поширення бізнесу. Треба також деякий процент відкладати на запасний фонд, який з часом буде потрібний для відкриття кооперативного гуртового складу. Так само для вироблювання деяких товарів, як сир, масло і т. ин.

Майно кооперації належить до її членів, які вповнили членські вкладки і є консументами власних кооперації. Купування в кооперації є обов'язковим для кожного члена, бо це одинока підпора кооператива.

На днях в Вінніпегу злучилися два найбільші залізничні голсеїди — Маршал Велс і Вуд Валенс. Що це значить? Це значить, що капіталістичний бізнесовий фронт вже організується і незадовго поба-

чимо, що різні бізнеси поєднаються в один трост для спільного визиску консументів.

А що-ж ми, робітники і фермери, маємо, щоб поставити цему опір? На цему фронті у нас нема нічого. Тому берімся за закладання кооперації.

Хоч я не є сторником, але що до засновання споживчої кооперації, то я є свідомий торго, що коли вона буде відповідно поставлена, то зможе гарно розвинути і принесе велику користь працюючим. Певно річ, що треба також, щоб самі працюючі дбали про її розвиток.

Перш всього ці кооперації мусять бути добре централизовані. Треба створити центральный кооперативний заряд з центральною кооперативою в даній місцевості. Цей заряд має зайнятися заснованням філій по різних місцевостях в порозумінню з місцевими зарядами. Всі члени мусять підлягати центральному заряду. Той центральный заряд має виробляти спільний план торговельного ділення для всіх філій, давати вказівки, контролювати роботу і т. ин. Треба, щоб таку централизацию усвідомили собі члени кооперативу і солідарно поступали, а тоді не буде тих обав, про які згадує в своїй статті т. Сторник. Що-ж до боргів, то тут також те саме. Треба, щоб члени перш всього знали, що боргувати і не видавати, це значить руйнувати власну кооперацію. І з вірю, що свідомі члени і членкині такого не зроблять. А коли такі попадуться, то треба їх з гори позбутися.

Торговельні кооперації нам краще потрібні по цілій Канаді як споживчі, так і для збуту. Вони мають перед собою велику будучність, вони будуть дуже корисними для працюючих як з економічного, так і з організаційного боку. Тому за 16. точкою програми з'їзду ТУРФДІМ станьмо всі солідарно, як робітники, так і фермери! Я гарячо зиваю вас, товариші: організуємося і закладемо робітничо-фермерські кооперації! Встановім членську вкладку і лумімся масово під один кооперативний ключ. Розуміється, до цього треба свідомих людей, щоб поведи справу і самим нам треба солідарно за ними стати. А тоді, будьте певні, ми нанесемо болучий удар одній галузі капіталістичного визиску.

З товаришським поваженням, Петро Кілма.

Лебер, Саск.

Перечитав я статті про кооперації т.т. Волиця і Сторника та скортіло й мене написати кілька слів. Бачу, що т. Сторник дещо скривився на т. Волиця за його вислови. А я добачую дещо більше. Коли справа нинішньої балачки про кооперації стане дійсністю, то сторники, бодай на фармах, не знаю як по містах, тоді шегірно скривляться, бо це-ж буде така досить небезпечний конкурент.

Я годжуся з т. Сторником, що до трудности ведення кооператива, але що до його перестороги, щоб кооператив не були заморгеджовані та задивжені, то хто знайомий з бізнесом, той знає, що без кредиту бізнесу не можна провадити: треба брати на кредит і давати на кредит. Ми ніколи не будемо мати стільки грошей, щоб брати все за готівку.

Про вінніпегських сторників я не знаю, може там справа маю я не знаю, як т. Сторник пише, але я знаю, як мається справа на фармах. У великій більшості на фармах між сторниками нема згоди, а навпаки є ворожнеча. Коли прибуде якийсь новий сторник, то на початку залучається до фермерів, починає як фермері кажуть, "не вбється в пірря". А потім тягнеться з панамі. Фермер для него є тим сиріщем, на якому він має заробити.

Я кооперативу розумію та-

ку, яка має поліпшити коштумерам набуття кращих товарів за дешевшу ціну. Отже тут хочемо ми, чи не хочемо, між кооперативами а такими сторниками згоди не буде. І тут справа не буде легка. Тому, коли говоримо нині про кооперації, то треба нам добре заздалегідь все обговорити і вкласти. Фермері привітають кооператива з отвертими раменами. Вони вже багато про це самі говорять, але бракує відповідних сил і знання, щоб взятися за це діло. Хто розуміється в бізнесі, той дбає про себе і дретесь на пана, а хто не вміє той не береться. А час вже нам навчатися працювати для себе і для цілого трудового загалу.

В. В.

Социаленас, Ман.

3 ЩОДЕННОГО ЖИТТЯ.

ЛИДЕРИ І РЯДОВИКИ.

Вже кому добре, то добре, але так званому лідерів в організації — найгірше.

Він мусять до кожного заміститися, заговорити, чи то до члена, чи членкині, й до всіх з поза організації.

Мале він що говорити, чи ні, хоче свіятися, чи ні, а мусять, не відсварюватися, як на него роблять безпідставні напади, не дуже модно вбиратися, не здатий автомобілем, а що вже найголовніше — він не сміє мати власного помешкання, "бо це шкодить організації".

Ось регулярні збори. Розбирають різні головні точки, що значать місцеву організаційну справу.

Хто збирає. "Лідери".

Пятьдесят членів дрімують на мітінгу, а трох-чотирох через шідні час говорять.

— Товариші! — кричить не раз голова зборів. — Це справа важна й ви повинні взяти участь в дискусії! Говоріть, як ви бачите, ставте запитання, піддавайте свої думки. Ці товариші, що беруть участь в дискусії, говорять досить добре, але можливо, що у вас є щось ліпшого. Говоріть!

Кожний порушився, поправився, подивився один на другого й на тім закінчує.

Справу вирішено так, як представило пару одиниць.

Інші справи — так само. Коли є два внески до одної й тої самої справи, то члени лише уважають за "котрину" "лідером" мають голосувати.

Добре воно, чи не, але кожний голосує за своїм.

По зборях великі дискусії. Посходяться в гурки і говорять. Всі говорять і мають право говорити.

— А того, то вина конечно добре ухвалили... — А-я-я!... — Я також кажучо не добре... — Воно нам пошкодить... — Я самий вже сратив охоту належати... — Несправедлив... — А як-же ж мажн було зробити? Чому ви є забирали слова та не піддали якогось иншого плану? Говва просив, щоб всі говорили! — Бо я був злий, що так робиться й тому в говорі!... — А чого ви буд злосні? — Та на той висок!... — А чого-ж ви а ним голосували? — Я голосував в внеском і був проти! — Чому не стави свого внеску? Можливо, до ваш внесок був-би увійше в життя, як-би були лише збрє і ясно представили! Ніхт-ж не знав, чого ви хочете! — Знаєте ви добре, знаєте... — А що-ж я думав, щоб знав чого вам трє? — Ви маєте зна! — Як то маю знати? — Ви маєте вменати і робити так, щоб всі були вдоволені. — П зрозумієте це, як хочете.

Дрипка.

Товариші! Відкладіть передплату на "Українські Робітничі Вісті".